

Till Kulturdepartementet

Ert Dnr: SOU 2026:31

Slutbetänkande Ett investeringsprogram för kultur (SOU 2026:31)**Sammanfattning**

Stockholms stad tillstyrker förslagen i betänkandet med vissa förbehåll. Ställningstagandet gäller under förutsättning att finansieringen sker utan att den befintliga offentliga finansieringen till kultursektorn minskar.

Stockholms stad tillstyrker förslaget att införa skattereduktion för gåvor till kultur. Stockholms stad förespråkar att utredningen, om möjligt, kompletteras med en lösning som möjliggör att fler kulturverksamheter omfattas av skattereduktionen, då nuvarande utformning utesluter vissa kulturverksamheter på basis av deras organisationsform.

Stockholms stad tillstyrker förslaget om att införa ett matchningssystem. Förslaget behöver kompletteras med stöd till institutioner och kulturaktörer för att de ska få den kompetens som behövs för att ta del av medlen. En tydligare definition av vilka som ingår i begreppet ”gräsrot” efterfrågas.

Ställningstaganden

Stockholms stad tillstyrker i huvudsak förslagen i betänkandet, med de förbehåll och synpunkter som anges nedan. Ställningstagandet gäller under förutsättning att finansieringen sker utan att den befintliga offentliga finansieringen till kultursektorn minskar.

Generella synpunkter

Stockholms stad delar utredningens utgångspunkt att medel till kultur är en investering som genererar en mångfald av värden, både sociala, kulturella och ekonomiska och att det är positivt att bredda finansieringsmöjligheterna. Det är dock av vikt att säkerställa att investeringsprogrammets övergripande strategiska målsättningar i första hand förankras i de nationella kulturpolitiska målen, som betonar såväl kulturens självständiga värde som dess betydelse för samhällets utveckling. Principen om en armlängds avstånd måste värnas och tydligt genomsyra utformningen av investeringsprogrammets styrning och administration. Regelverket

och administrationen för kommuner som gåvomottagare behöver vara enkelt, tydligt och förutsägbart.

Det är av vikt att säkerställa att den privata finansieringen inte leder till att enskilda givare eller andra privata intressen får ett oproportionerligt inflytande över kulturens innehåll och utveckling. En fortsatt stark offentlig grundfinansiering är därför avgörande för ett brett och mångfacetterat kulturutbud som kan tillgodose olika intressen och värna den konstnärliga friheten. Vidare är det väsentligt att säkra att kulturaktörerna får goda förutsättningar att ta del av medlen, för en rättvis fördelning samt att en bred krets av mottagare bör gälla för såväl skattereduktionen som den föreslagna matchningen av privata gåvor.

Avsnitt 7.2. Inför en skattereduktion för gåvor till kultur

Stockholms stad tillstyrker förslaget att införa skattereduktion för gåvor till kultur inklusive förslaget att offentliga aktörer ska kunna vara gåvomottagare. Stockholms stad bedömer dock att den föreslagna avgränsningen av vilka kulturverksamheter som kan vara gåvomottagare, riskerar att utesluta många kulturverksamheter (privatägda aktiebolag eller ekonomiska föreningar) trots att verksamheten kan ha en allmännyttig eller de facto icke-vinstdrivande karaktär. Stockholms stad anser därför att utredningen, om möjligt, bör kompletteras med en lösning som även möjliggör för sådana kulturverksamheter att omfattas av skattereduktionen, under förutsättning att tydliga kriterier kan säkerställa verksamhetens allmännyttiga och icke-vinstdrivande karaktär.

Avsnitt 7.3 Skapa nya incitament genom matchning

Stockholms stad tillstyrker att de olika matchningsinsatserna prövas och bedömer att det bör öka incitamenten till ökat givande. Ett matchningssystem kan i högre grad än en generell skattereduktion bidra till att rikta privat finansiering mot kulturverksamheter och ändamål som annars har svårare att attrahera privat kapital.

Stockholms stad föreslår att förslaget kompletteras med satsningar på stöd till institutioner och det fria kulturlivet, för att bygga upp den kompetens och kapacitet som krävs för att ta del av investeringarna. Stockholms stad ser en risk för att det föreslagna systemet i högre grad gynnar stora aktörer som har resurser att arbeta proaktivt med att attrahera privat finansiering. Stora institutioner och etablerade aktörer har ofta större administrativ kapacitet, etablerade givarkontakter och resurser för fundraising. Det kan innebära att matchningssystemet förstärker befintliga skillnader i finansieringsmöjligheter. Om sådant kunskaps- och kapacitetsstöd inte finns tillgängligt finns det en risk att

kommunerna får en ökad belastning genom att behöva stärka och stödja kulturaktörerna i arbetet med insamling och större donationer.

7.3.2 Matchad gräsrotsfinansiering

Stockholms stad efterfrågar en tydligare definition av vad som avses med "gräsrotsfinansiering" och vilka aktörer som kan omfattas av modellen. Det är oklart om även etablerade kulturaktörer, exempelvis teatrar, kan omfattas, eller om modellen främst är avsedd för projekt som drivs inom eller i anslutning till civilsamhället.

Stockholm som ovan

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande